

ผลงานของกรมประชาสงเคราะห์

1. นิคมสร้างตนเองสงเคราะห์ชาวเขา

นโยบายจัดตั้งนิคมสร้างตนเองสงเคราะห์ชาวเขาเริ่มมีมูลเหตุสืบเนื่องมาจากการดำเนินการเกี่ยวกับการ เลิกเสียดินและจำหน่ายดิน ตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 37 ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2501¹ ฉะนั้น เพื่อให้ชาวเขาได้มีอาชีพอื่นแทนการปลูกฝิ่น คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2502² ให้จัดตั้งนิคมสร้างตนเองสงเคราะห์ชาวเขาขึ้นเพื่อเป็นการทดลองในท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ ที่คอยเชียงดาว จังหวัดตาก ที่คอยมูเซอ จังหวัดเชียงราย ที่คอยแสนใจ และที่จังหวัดเพชรบูรณ์ พิษณุโลก และเลย (นิคมมีอาณาเขตคาบเกี่ยวกัน 3 จังหวัด) โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งดังนี้

1. เพื่อจัดหาบริเวณอันเหมาะสมให้แก่ชาวเขาซึ่งอยู่กระจัดกระจายไม่เป็นรูปหมู่บ้าน ยากแก่การที่เจ้าหน้าที่จะเข้าไปดำเนินการพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาได้โดยทั่วถึง ให้ได้มาตั้งหลักแหล่งประกอบอาชีพเป็นการถาวรในเขตนิคมชาวเขา และให้การพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาทั้งทางด้านอาชีพ การศึกษา การอนามัย และเสริมสร้างความเจริญในชุมชนนั้นขึ้น เพื่อให้ชาวเขาติดที่อยู่ มีอาชีพเป็นหลักแหล่งแน่นอน เลิกการปลูกฝิ่น เลิกการทำไร่เลื่อนลอย ไม่เคลื่อนย้ายพาลายป่าต่อไป

¹ ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 37 "ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 75 (ฉบับพิเศษ) ตอนที่ 116 วันที่ 9 ธันวาคม 2501

² กรมประชาสงเคราะห์, โครงการพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาระยะ 5 ปี พ.ศ. 2510 - 2514 (โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด) หน้า 20

ผู้แทนกรมกสิกรรม ผู้แทนกรมการปกครอง และผู้แทนกรมที่ดิน ออกไปสำรวจจุดสภาพพื้นที่ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมในทางประชากรชาวเขา จำนวนครอบครัว และหมู่บ้านชาวเขา โดยรอบบริเวณที่เลือกสรรไว้ ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ขนาดของพื้นที่ที่จะใช้ในการเพาะปลูก และตั้งบ้านเรือนมีเพียงพอและสามารถขยายออกไปได้หรือไม่ แหล่งน้ำ สภาพทางภูมิศาสตร์ การติดต่อคมนาคมระหว่างหมู่บ้านต่อหมู่บ้าน และกับทางหลวง ฯลฯ แล้วจึงดำเนินการจัดตั้ง นิคมสร้างตนเองสงเคราะห์ชาวเขาต่อไป

เมื่อเลือกโคกพื้นที่หรือบริเวณอันเหมาะสมแล้วก็เริ่มทำการสำรวจและรังวัดที่ดิน ulyangแท้จริง เพื่อแบ่งแยกเป็นที่ทำการ แปลงสาริต บ้านพักเจ้าหน้าที่ และจัดวางผังหมู่บ้าน ชาวเขาในเขตนิคมเสียใหม่ เพื่อปรับปรุงบ้านเรือนที่อยู่อาศัยของชาวเขาให้มีความเป็น ระเบียบเรียบร้อย ถูกสุขลักษณะ แล้วจัดสร้างเป็นทางลำคลองภายในเขตนิคม และติดต่อ หมู่บ้านใกล้เคียงและถนนใหญ่ แล้วจัดการก่อสร้างสถานที่ทำการ บ้านพัก และสิ่งสาธารณูปโภค ที่จำเป็น เช่น ดึงเก็บน้ำ ตอราน้ำเขาสวมบาน จัดตั้งร้านค้า สุขศาลา และโรงเรียน ขึ้น ในหมู่บ้าน 4

ขั้นต่อไปเป็นการให้การสงเคราะห์ในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้

ก. ให้ความช่วยเหลือเฉพาะหน้า ได้แก่การแจกจ่ายวัสดุที่จำเป็นแก่การ ครอบงมชีพ เช่น เสื้อผ้าและเครื่องกันหนาว และยารักษาโรค

ข. การจัดสรรที่ดินเพื่อการครองชีพ ทำการรังวัดจัดสรรที่ดินสำหรับทำกิน ให้แก่ครอบครัวชาวเขา แล้วดำเนินการช่วยเหลือให้เขาทำกินในที่ที่จัดสรรไว้ให้ โดย ไร่รดแทรกเตอร์ทำการปราบและไถที่กินให้แก่ชาวเขาในบริเวณซึ่งไม่อาจใช้แรงงานคน ปราบพื้นที่ให้ทันกับฤดูเพาะปลูกได้ แล้วจัดหาพันธุ์พืชและสัตว์ที่เหมาะสมออกแจกจ่าย และให้กู้ยืมเงินเพื่อการเพาะปลูกในระยะยาว

ค. ในด้านกร เกษตร ชาวเขาไม่รู้จักบำรุงรักษาดิน ไม่รู้จักไถพรวนและโรตพืช การทคหน้า จึงต้องอาศัยวิธีไถนถางป่า เพื่อหาพื้นที่อุดมสมบูรณ์ใหม่ทุกระยะ 3 ปี 5 ปี ซึ่งเป็นการทำลายทรัพยากรของชาติโดยปราศจากการตอบแทนทางเศรษฐกิจ ยิ่งไปกว่านั้น ชาวเขายังนิยมปลูกฝิ่นซึ่งเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ฉะนั้น เพื่อส่งเสริมให้ชาวเขาปลูกพืชอื่น และเพื่อความอยู่กินดีของชาวเขา นิคมจึงได้ดำเนินการช่วยเหลือทางด้านกร เกษตรในประการต่าง ๆ ดังนี้

1. จัดให้พนักงานเกษตร ออกไปคำปรึกษาแนะนำในทางการ เกษตร แก่ชาวเขาในเขตนิคม เช่น ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ วิธีไถพรวนและการไถยาปราบศัตรูพืช สอนให้รู้จักโรคของพืชและวิธีการรักษา ตลอดจนแนะนำกรรมวิธี และเครื่องมือสมัยใหม่ให้แก่วชาวเขา โดยร่วมมือประสานงานกับศูนย์วิจัยชาวเขา

2. จัดให้มีการสาธิตในทาง เกษตรกรรม โดยจัดทำแปลงสาธิตขึ้นในเขตนิคม เพื่อแสวงหาพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับดินฟ้าอากาศออกแจกจ่าย เพื่อส่งเสริมในหมู่ชาวเขา และเพื่อเป็นตัวอย่างแก่ชาวเขา และนอกจากนี้จัดให้มีการสาธิตเกี่ยวกับการผสมเทียมต่าง ๆ ขึ้น ออกตรวจเยี่ยมและอธิบายโรคสัตว์ให้แก่เจ้าของสัตว์ทราบ คัดเลือกครอบครัวที่สนใจแล้วจัดหาพันธุ์สัตว์ที่เหมาะสมแจกจ่าย เพื่อทดลองและขยายพันธุ์ เพื่อส่งเสริมในหมู่ชาวเขาต่อไป

3. จัดหากิ่งตอนไม้ผลยืนต้นออกแจกจ่ายแก่ชาวเขา และส่งเสริมให้ชาวเขาหันมาสนใจปลูกพืชยืนต้น อันจะเป็นการยึดเหนี่ยวให้ชาวเขาอยู่ติดที่เพื่อรอดูผลผลิตซึ่งเขาได้ลงทุนลงแรงไป โดยมีเจ้าหน้าที่ออกแนะนำและตรวจตราเป็นระยะ ๆ ไป

ง. ด้านสุขภาพอนามัย ชาวเขาโดยทั่วไปมีสุขภาพอนามัยไม่ดี มีโรคภัยไข้เจ็บเบียดเบียน เนื่องจากอาหารการกินผิดหลักโภชนาการ ขาดแรธาตุที่มีประโยชน์อย่างครบถ้วน ทำให้ร่างกายอ่อนแอ ประกอบกับสภาพบ้านเรือนขาดสุขลักษณะ ไม่มีการรักษาความสะอาดคอบานเรือนและร่างกาย เมื่อเกิดโรคภัยไข้เจ็บจะติดต่อกันไปยิ่งผู้นใดงาย เมื่อเจ็บป่วยก็มักจะรักษาตามความเชื่อถือคือหมอผี ทำให้หนึ่งมีผู้เสียชีวิต เพราะโรคภัยไข้เจ็บเป็นจำนวนไม่น้อย

โดยเหตุนี้ ภายในนิคมฯ จึงได้จัดบริการทางสาธารณสุขอนามัยไว้ดังนี้ คือ

1. จัดให้มีพนักงานอนามัยซึ่งได้รับการฝึกอบรมแล้วออกไปให้การตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ชาวเขาเป็นประจำทุกวัน ในกรณีเจ็บป่วยมากเกินไปเกินความสามารถของพนักงานอนามัย ก็นำส่งโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลใกล้เคียงต่อไป
 2. จัดให้มีการรายงานโรคประจำโดยทั่ว ๆ ไปของชาวเขา เพื่อให้ฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ศึกษาและวางแผนป้องกันแก้ไขต่อไป ในกรณีที่เกิดโรคระบาดขึ้นก็แจ้งจังหวัดและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้ทราบ แล้วร่วมกันนำบัตรรักษาและวางแผนป้องกันเพื่อมิให้เกิดโรคระบาดขึ้นอีก และจัดให้มีการปลูกฝีและฉีดวัคซีนป้องกันโรคระบาดเป็นประจำ
 3. จัดให้มีการสุขาภิบาลในหมู่บ้านชาวเขา โดยจัดให้มีการพัฒนาหมู่บ้านชาวเขาเป็นประจำทุกเดือน แนะนำให้ชาวเขารักษาความสะอาดของบ้านเรือนและเครื่องนุ่งห่ม รับประทานอาหารที่ถูกต้อง จัดหาน้ำดื่มและน้ำใช้ให้โดยทั่วรองอน้ำจากภูเขาและทำถังพักน้ำ จัดสร้างสุขศาลาขึ้นเพื่อการรักษาพยาบาลแก่ชาวเขาในเขตนิคม
 4. ขอความร่วมมือจากหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ กระทรวงสาธารณสุข หรือมูลนิธิ หรือองค์กรอื่น ๆ เพื่อขึ้นไปตรวจรักษาแก่ชาวเขาในเขตนิคม
 5. พิจารณาคัดเลือกชาวเขาที่เสพติดฝิ่นและสมัครใจที่จะรับการรักษาพยาบาล มารับการรักษาออกฝิ่นที่โรงพยาบาลชัยภูมิ โดยจัดเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในการเดินทาง และจ่ายเงินค่าใช้สอยที่จำเป็นให้ เมื่อได้รับการบำบัดรักษาแล้วก็จะส่งตัวกลับนิคมและติดตามดูแลในระยะ 3 เดือน
- จ. งานการศึกษา นิคมฯ ได้จัดบริการต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษาในเขตนิคมดังนี้
1. จัดตั้งโรงเรียนขึ้นในเขตนิคม และสนับสนุนส่งเสริมให้พ่อแม่ยินยอมส่งบุตรหลานเข้าศึกษาเล่าเรียนฟรี โดยจัดเตรียมอุปกรณ์การศึกษาทุกอย่างให้แก่เด็กที่เข้าศึกษา และขอความร่วมมือจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ส่งครูไปประจำอยู่ที่โรงเรียน

2. แบบเรียนที่ใช้สอนเป็นแบบเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการจัดทำขึ้นใหม่คำภาษาชาวเขา (ในอักษรไทย) และแปลเป็นภาษาไทยเพื่อให้เด็กได้เข้าใจอักษรไทยและภาษาไทยไปพร้อม ๆ กัน
3. ส่งเสริมให้อาสาสมัครขึ้นไปสอนหนังสือแก่เด็กชาวเขา
4. พิจารณาจัดหาหนังสือแก่เด็กชาวเขาที่เรียนดีเขามาศึกษาต่อในอำเภอ จังหวัด และในกรุงเทพมหานคร ต่อไป

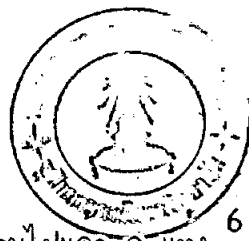
ผลการดำเนินงาน

ปรากฏว่าจนกระทั่งปัจจุบัน สามารถชักจูงชาวเขาให้เขามาตั้งบ้านเรือน และจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ว่าวเขาได้ประมาณ 8,000 คน

2. ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา

เพื่อให้การดำเนินงานกับชาวเขาได้ผลดียิ่งขึ้น รัฐบาลจึงได้ตั้งศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาขึ้นควบคุมไปกับนิคมสร้างตนเองสงเคราะห์ชาวเขา แม้ว่าโครงการนิคมสร้างตนเองจะเจริญไปมากแล้วก็ตาม แต่ความสำเร็จที่ได้รับก็ยังน้อยกว่าที่หวังไว้ ทั้งนี้ เพราะเหตุว่าชาวเขาเองไม่ค่อยละทิ้งที่อยู่เดิมซึ่งเคยอยู่อย่างอิสระเขาไปอยู่ในนิคมอย่างง่าย⁵ ดังนั้น การจัดตั้งนิคมทำให้ไม่คุ้มกับงบประมาณที่เสียไป ซึ่งคณะกรรมการชาวเขาได้ให้ความเห็นว่า สำหรับหมู่บ้านชาวเขาที่ตั้งอยู่กระจัดกระจายในที่ทางไกลทั่ว ๆ ไป ยากแก่การที่จะรวบรวมเขามาอยู่ในนิคมจุดใดจุดหนึ่งโดยเฉพาะ ก็ควรจัดหน่วยบริการเคลื่อนที่ (Mobile Unit) ขึ้น เพื่อออกไปให้บริการช่วยเหลือแก่ว่าวเขาตามหมู่บ้าน แทนที่จะรอให้ชาวเขามาหาเรา หน่วยบริการเคลื่อนที่นี้ได้เริ่มจัดขึ้นครั้งแรก 6 หน่วย

⁵ ประภาส จารุเสถียร (พลเอก), เรื่องเดิม หน้า 12

ในปี 2503 ที่จังหวัดตาก หลังจากที่ยกตั้งนิคมไปแล้ว 2 แห่ง⁶ ซึ่งปรากฏว่าไหลลดี เป็นที่น่าพึงพอใจ จึงได้เพิ่มการจัดส่งหน่วยเคลื่อนที่ออกไปปฏิบัติงานกับชาวเขาโดยตั้ง เป็นโครงการศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาขึ้นที่จังหวัดตากเป็นแห่งแรก เมื่อปี 2506⁷

ในปัจจุบันมีศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา 9 แห่ง คือ ที่จังหวัดตาก แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ เชียงราย น่าน เพชรบูรณ์ กำแพงเพชร ลำปาง และกาญจนบุรี

ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาคั้งขึ้นในจังหวัดที่มีชาวเขาอาศัยอยู่มาก ๆ วัตถุประสงค์ใหญ่มีอยู่ 2 ประการ⁸

1. เพื่อเป็นแหล่งกลางประสานงานเกี่ยวกับชาวเขาในท้องที่นั้น และเป็น เสดขานุกรของคณะอนุกรรมการชาวเขาส่วนจังหวัด
2. เพื่อควบคุมดำเนินการตามโครงการที่ได้รับมอบหมายโดยให้หน่วย เคลื่อนที่

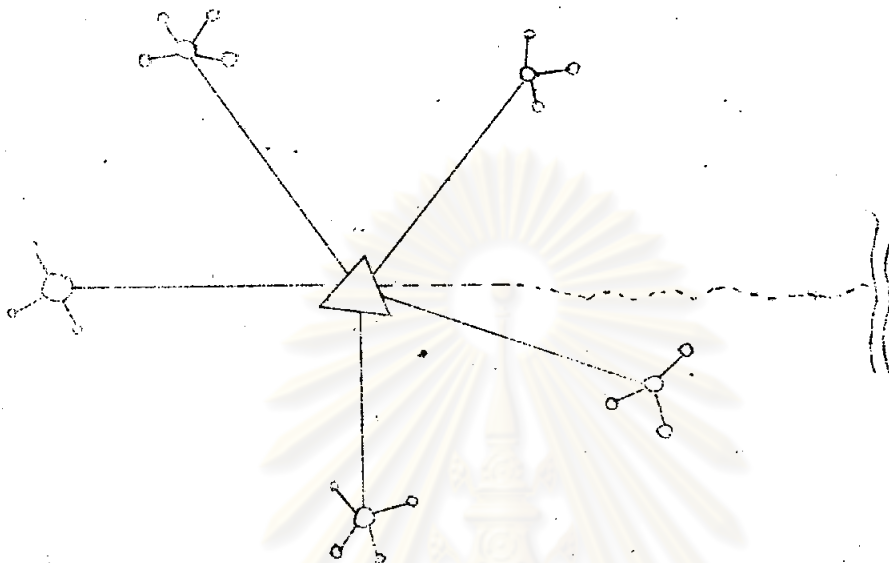
นอกจากวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา ยังจัดตั้งขึ้นเพื่อที่จะพัฒนาชาวเขาในรูปแบบและวิธีการที่แตกต่างออกไปจากรูปนิคมสร้าง ตนเองสงเคราะห์ชาวเขา ศูนย์เป็นแหล่งกลางในการร่วมมือประสานงานระหว่างหน่วย ราชการที่เกี่ยวข้อง เป็นแหล่งกลางในการปฏิบัติงานของหน่วยเคลื่อนที่ ควบคุมดูแลและ ให้ความช่วยเหลือการปฏิบัติงานของหน่วยเคลื่อนที่ตามจำนวนที่สมควรแก่การปฏิบัติงาน ใดโดยทั่วถึง ในปัจจุบันศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขามีหน่วยเคลื่อนที่ออกไปปฏิบัติงาน ตามหมู่บ้านชาวเขาเผ่าต่าง ๆ คือ

⁶ กองสงเคราะห์ชาวเขา, (ผลการดำเนินงานนิคมสร้างตนเองสงเคราะห์ชาวเขา) เรื่อง เคมี, หน้า 2

⁷ คณะกรรมการสงเคราะห์ชาวเขา, การพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาในประเทศไทย (พระนคร : โรงพิมพ์ไทยแบบเรียน, 2506) หน้า 35

⁸ ประสิทธิ์ กิจวัฒน์, คู่มือการปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่หน่วยพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา เคลื่อนที่ (พิมพ์อักษรา, 2515) หน้า 4

ผังแสดงการปฏิบัติงานของหน่วยเคลื่อนที่ต่อหนึ่งหน่วย

หมู่บ้านหลักมีโครงการอาชีพถาวร ชาวเขารวมเป็นกลุ่มใหญ่

หมู่บ้านบริวาร มีโรงเรียนชั่วคราวและสาธิต

หมู่บ้านบริวารอื่น ๆ ในเขต

เส้นทางลำลองบนเขาคีตกหมู่บ้านหลักกับถนนใหญ่

ถนนใหญ่

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ก. หน่วยงานความสัมพันธ์เบื้องต้น (Contact Team)
- ข. หน่วยงานหลัก (Key Village Team)
- ค. หน่วยงานเป็นเขตพื้นที่ (Zonal Development Team)
- ง. หน่วยงานปฏิบัติงานร่วมกับโครงการอื่น (Related project Team)

ก. หน่วยงานความสัมพันธ์เบื้องต้น⁹ (Contact Team) ใต้แกทหน่วย

ที่เดินทางไปเยี่ยมเยือนชาวเขาตามหมู่บ้านต่าง ๆ ที่กำหนดให้ เพื่อทำความเข้าใจกับชาวเขา ใหญ่ถึงความหวังโยของรัฐบาล ตลอดจนสอบจุดพิภคที่ตงหมู่บ้านชาวเขา เส้นทางคมนาคม และประชากรในหมู่บ้าน สังเกตความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในหมู่บ้าน ศึกษาสภาพภูมิประเทศ ทำความคุ้นเคยกับชาวเขาชั้นนำในหมู่บ้าน ช่วยรักษาพยาบาลและแก้ไขปัญหาเดือดร้อนเฉพาะหน้า ตลอดจนรับฟังความคิดเห็นและสังเกตท่าทีของชาวเขา นำเสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อหาทางแก้ไข

1. หน่วยงานความสัมพันธ์เบื้องต้น มีหน้าที่หลักในการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อช่วยทางฝ่ายบริหาร ไม่มุ่งหวังจะให้ดำเนินการในเรื่องพัฒนา มีหลักในการปฏิบัติงาน คือ

- 1.1 ตรวจสอบจุดพิภคที่ตงหมู่บ้านชาวเขาและเส้นทางคมนาคม โดยมีแผนที่ของบริเวณนั้น ๆ ติดตัวไป
- 1.2 ตรวจสอบจำนวนประชากรและหลังคาเรือนแต่ละหมู่บ้าน
- 1.3 สังเกตความเคลื่อนไหวในหมู่บ้าน เช่น การอพยพย้ายไปหรือย้ายเข้ามาในหมู่บ้าน คนแปลกหน้าที่เข้ามาในหมู่บ้าน งานพิธีต่าง ๆ ของชาวเขา ในระหว่างที่อยู่ในหมู่บ้าน แล้วรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 4

1.4 เข้าเยี่ยม เยี่ยมตามหลังคาเรือน อธิบายให้ชาวเขาทราบว่า รัฐบาลมีความห่วงใยจิตใจสงเคราะห์มาเยี่ยมเยียน

1.5 ให้การรักษาพยาบาลชาวเขาที่เจ็บป่วยตามความสามารถ

1.6 รับฟังการปรับทุกข์ของชาวเขาอย่างเห็นใจ ช่วยแก้ปัญหา เคืองรอนเฉพาะหน้าเท่าที่จะช่วยได้ ถ้าเกินกำลังหรือไม่ทราบว่า จะปฏิบัติการประการใด ในรายงานฉบับบังคับบัญชาทราบ

1.7 พยายามทำความรู้จักมักคุ้นเป็นกันเองกับชาวเขาชั้นนำใน หมู่บ้าน เช่น หัวหน้าหมู่บ้าน หมอผี ผู้เฒ่าผู้แก่ หรือผู้คนที่ในหมู่บ้านมีความเคารพนับถือ เป็นคน

1.8 เยี่ยมเยียนเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่นที่ปฏิบัติงานอยู่ในหมู่บ้าน เพื่อทำความรู้จักและประสานงานกัน เช่น ครูโรงเรียนของ ศชค. ครูองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด เป็นต้น

1.9 พิจารณาหมู่บ้านที่สมควรจะจัดทำเป็นหมู่บ้านหลักโรงเรียน หรือหมู่บ้านหลักเกษตร ตามกฎเกณฑ์ที่วางไว้

1.10 คาดคะเนความเดือดร้อนหรือปัญหาบางประการที่ชาวเขา ในหมู่บ้านนั้น ๆ อาจจะต้องประสบ เพื่อเป็นการเตรียมตัวล่วงหน้า

1.11 จัดทำรายงานเสนอผู้บังคับบัญชาตามแบบที่กำหนดให้ และ ตามความจำเป็นเร่งด่วน

1.12 ปฏิบัติงานอื่นตามแต่จะได้รับการมอบหมายเป็นคราว ๆ ไป

2. กำลังเจ้าหน้าที่ หน่วยสร้างสัมพันธ์ เบื้องต้นจะมีกำลังเจ้าหน้าที่

หน่วยละ 3 คน

หัวหน้าหน่วย (ปริญญาตรีทางสังคมสงเคราะห์)

พนักงานเกษตร (อาชีพละ 3 ปี)

พนักงานอนามัย (ม.ศ.3 และผ่านการอบรมพิเศษ)

เจ้าหน้าที่ซึ่งบรรจุใหม่ หรือระหว่างทดลองปฏิบัติราชการ จะถูกส่ง
เข้าปฏิบัติในหน่วยประเภทนี้เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี

3. เขตปฏิบัติงาน หน่วยหนึ่ง ๆ จะรับผิดชอบในพื้นที่ไม่เกิน 30 หมู่บ้าน

4. ระยะเวลาปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานบนเขาประมาณเดือนละ 25 วัน
แต่ต้องไม่น้อยกว่า 15 วัน และต้องไปหมู่บ้านชาวเขาเดือนละไม่น้อยกว่า 5 หมู่บ้าน
โดยจะต้องใช้เวลาอยู่ในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ๆ ประมาณ 3 วัน

ข. หน่วยหมู่บ้านหลัก 10 หมู่บ้านหลักมี 2 ประเภท หมู่บ้านหลักโรงเรียน
และหมู่บ้านหลักเกษตร หมู่บ้านหลักโรงเรียนได้แก่หมู่บ้านที่ทางไกลไม่มีโรงเรียน และ
จัดตั้งเป็นโรงเรียนชั่วคราวเพื่อทำการสอนชั้น หมู่บ้านหลักเกษตรได้แก่หมู่บ้านที่มี
โครงการส่งเสริมอาชีพทาง เกษตร แก่ชาวเขา เพื่อเป็นตัวอย่างแก่หมู่บ้านชาวเขาใกล้เคียง

1. หลักในการพิจารณาหมู่บ้านหลักโรงเรียน

1.1 ต้องไม่มีโรงเรียนของหน่วยงานใดในหมู่บ้านหรือใกล้เคียง
หรือมีแต่ห่างเกิน 2 กิโลเมตร

1.2 ทางอำเภอยังไม่มีโครงการหรืองบประมาณจะจัดตั้งโรงเรียน
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในหมู่บ้านนั้น ๆ ในงบประมาณต่อไป

1.3 ต้องมีเด็กในวัยเรียนในหมู่บ้านนั้น ๆ ไม่น้อยกว่า 15 คน

1.4 ต้องปรึกษาทางอำเภอและทางอำเภอเห็นชอบ

1.5 ชาวเขามีความสนใจเรียกร้อง และต้องมีส่วนมาช่วยกันสร้าง
โรงเรียน

2. หลักในการพิจารณาหมู่บ้านหลัก เกษตร

2.1 ต้องมีพื้นที่เพียงพอ โดยถ้าเป็นโครงการปลูกไม้ยืนต้น ต้องมีพื้นที่ความลาดชันระหว่าง 20 - 45 องศา ถ้าเป็นโครงการพืชไร่ต้องมีพื้นที่ไม่เกิน 20 องศา หรือระหว่าง 20 - 45 องศา สามารถทำเทอเรสได้ และพื้นที่นั้น ๆ ต้องเป็นบริเวณที่ชาวเขาเคยใช้ทำการเพาะปลูกมาแล้ว หรือที่ชาวเขาละทิ้งไปแล้ว ห้ามมิให้ในพื้นที่ซึ่งเป็นที่ป่าไม้ค่าหรือป่าซึ่งอยู่ในบริเวณต้นน้ำลำธาร หรือพื้นที่ซึ่งมีความลาดชันเกินกว่า 45 องศา

2.2 สามารถนำมาใช้ในการ เกษตรได้

2.3 พืชที่ส่งเสริมสามารถขายในตลาดท้องถิ่นได้ หรือทางราชการสามารถช่วยรับซื้อ

2.4 ต้องหรือทางอำเภอถนน และทางอำเภอเห็นชอบ

2.5 ต้องเป็นหมู่บ้านที่มีชาวเขาไม่น้อยกว่า 15 หลังคาเรือน และควรเป็นจุดกลางของหมู่บ้านไม่น้อยกว่า 3 แห่ง ที่ชาวเขาสามารถไปมาหาสู่ได้ง่าย

2.6 ต้องไม่ห่างไกลจากถนนใหญ่เกินกว่า 20 กิโลเมตร

2.7 ต้องไม่มีโครงการอาชีพของหน่วยงานอื่นปฏิบัติอยู่แล้ว

3. หน้าที่ของหน่วยหมู่บ้านหลัก

ก. หน่วยหมู่บ้านโรงเรียน

1. ชี้แจงให้พ่อแม่ของเด็ก เห็นประโยชน์ของการศึกษา
2. จัดสร้างโรงเรียนชั่วคราวขึ้นตามแบบและวิธีการที่กำหนด
3. สอนหนังสือแก่เด็กและผู้ใหญ่ชาวเขา โดยถือเวลาเอาตาม

ความสะดวกของชาวเขาเป็นหลัก

4. ให้ความรักษาพยาบาลแก่ชาวเขาในหมู่บ้าน

5. จัดทำกิจกรรมต่าง ๆ ในด้านการศึกษา นอกเหนือจากการสอน เช่น ทำแปลงปลูกผักสวนครัว ทำเครื่องเล่นโดยใช้อุปกรณ์ในท้องถิ่น การจัดให้มีพิธีสำคัญ ในทางราชการ และพิธีทางศาสนา เป็นต้น

6. รายงานให้หมู่บ้านกับบัญชาทหารราบ

ข. หน่วยหมู่บ้านเกษตร

1. จัดทำแปลงสาธิตเพื่อเป็นตัวอย่าง
2. ทำโครงการส่งเสริมขึ้นในบริเวณพื้นที่ของชาวเขาเอง
3. ชักชวนชาวเขาชั้นน้ำในหมู่บ้านให้รวมอยู่ในโครงการที่ส่งเสริม
4. ออกไปเยี่ยมเยียนตามไร่ ให้คำแนะนำวิธีปลูกและการดูแลรักษา
5. ติดตามผลการส่งเสริม
6. ช่วยในการจัดหาพันธุ์และการจำหน่ายผลผลิต
7. รายงานให้หมับังคัมบัญชาทราบ

4. กำจัดเจ้าหน้าที่

ก. หมู่บ้านหลักโรงเรียน มีพนักงานอนามัย 1 คน ซึ่งได้รับการฝึกอบรมทางด้านวิชาครูจากกระทรวงศึกษาธิการ เป็นเวลา 3 เดือน และปฏิบัติงานในหน่วยสร้างสัมพันธ์เบื้องต้นมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี เป็นเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ

ข. หมู่บ้านหลักเกษตร มีพนักงานเกษตร 1 คน ซึ่งเคยปฏิบัติงานในหน่วยสร้างสัมพันธ์เบื้องต้นมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี เป็นเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ

ค. พนักงานผู้ช่วย หมู่บ้านหลักแต่ละแห่งจะมีผู้ช่วย 1 คน โดยคัดเลือกจากชาวเขาในหมู่บ้านนั้น ๆ ก่อน หญิงหรือชายก็ได้ ถ้าหาไม่ได้ก็คัดเลือกจากหมู่บ้านข้างเคียงหรือคัดเลือกจากหมู่บ้านอื่น ๆ แต่ต้องเป็นเผ่าเดียวกัน

พนักงานผู้ช่วยหมู่บ้านหลัก เกษตรต้องเป็นชาวเขาชั้นน้ำในหมู่บ้าน และสามารถปฏิบัติงานตามแผนได้เต็มที่โดยบรรจุแบบชั่วคราวรายวัน ๆ ละ 10 บาท อย่างสูงไม่เกิน 15 บาท

พนักงานผู้ช่วยหมู่บ้านหลักโรงเรียนต้องจบการศึกษาตั้งแต่ชั้น ป.7 ขึ้นไป โดยบรรจุเป็นลูกจ้างประจำ รายได้เดือนละ 540 บาท แต่หาไม่ได้ พระธรรมจาริกจะช่วยสอนไปพลางก่อน

5. เขตปฏิบัติงาน

- ก. หมู่บ้านหลักโรงเรียน ให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบเพียง 1 หมู่บ้าน
ข. หมู่บ้านหลักเกษตร ให้พนักงานเกษตร 1 คน รับผิดชอบหมู่บ้าน

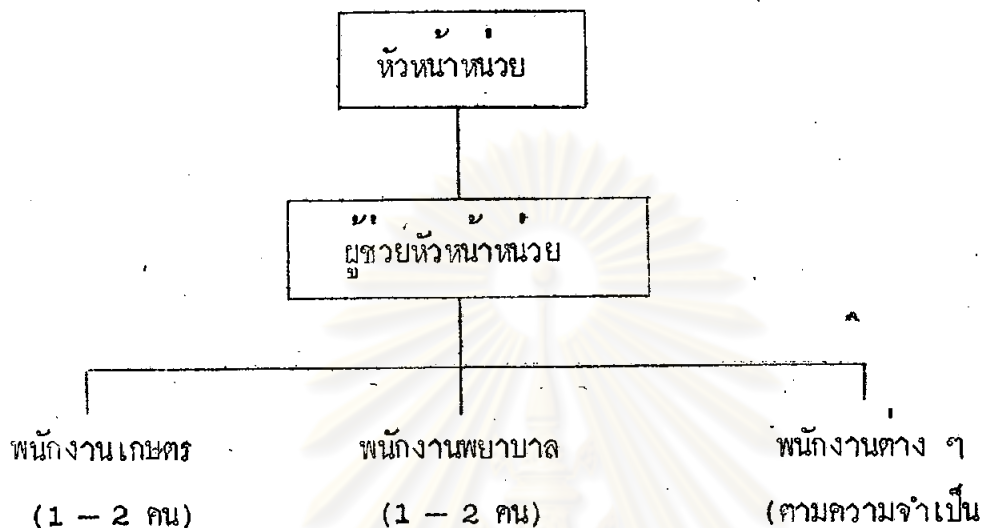
หลักเกษตร 3 แห่ง

6. ระยะเวลาปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานบนเขาเดือนละ 25 วัน แต่ต้องไม่น้อยกว่า 20 วัน สำหรับพนักงานเกษตรต้องไปตามหมู่บ้านหลักเกษตร เดือนละ 3 แห่ง แห่งหนึ่ง ๆ ต้องไม่น้อยกว่า 5 วัน

ค. หน่วยพัฒนาเป็นเขตพื้นที่ 11 โคกแกเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายให้ไปปฏิบัติงานด้านพัฒนาและส่งเสริมในบริเวณโคกบริ เวณหนึ่งซึ่งได้ทำการสำรวจ และเปิดดำเนินการ เป็นโครงการโดยเฉพาะแล้วเป็นเขต ๆ ไป โดยมีวิธีดำเนินการดังนี้

1. เขตปฏิบัติงานเขตหนึ่ง ๆ จะมีพื้นที่รับผิดชอบไม่น้อยกว่า 10,000 ไร่
2. หมู่บ้านหลักเกษตรที่ใดตั้งขึ้นนั้น เมื่อพิจารณาเห็นว่ามีความพร้อมที่จะดำเนินการไปตามข้อ 1 จะส่งหน่วยสำรวจเขาไปทำการสำรวจพื้นที่โดยละเอียด
3. เขตพื้นที่ที่สำรวจแล้วจะให้มีการวางแผนดำเนินการไว้ตลอดปี เช่น จะปลูกพืชอะไร จะมีชาวเขาอยู่ในเขตพื้นที่เท่าใด จะรับเพิ่มโคกกี่ครอบครั้ว จะมีโรงเรียนตรงไหน เป็นต้น
4. เจ้าหน้าที่ซึ่งส่งไปทำงานในเขตจะปฏิบัติตามแผนและเป้าหมายที่วางไว้
5. เจ้าหน้าที่ซึ่งจะไปทำงานในเขตต้องเป็นผู้มีงานงานหมู่บ้านหลักเกษตร และหมู่บ้านหลักโรงเรียนมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี
6. จะเลือกหมู่บ้านหลักเกษตรสำหรับสำรวจพื้นที่ชั้นต้นปีละ 10 แห่ง และจะคัดเลือกเพื่อทำการสำรวจโดยละเอียดปีละ 5 แห่ง

7. กำลังเจ้าหน้าที่ของแต่ละเขตจะเป็นดังนี้

ง. หน่วยปฏิบัติงานร่วมกับโครงการอื่น ได้แก่เจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมาย
ให้ไปปฏิบัติงานร่วมกับโครงการของหน่วยงานอื่น ได้แก่

1. โครงการพระบรมราชานุเคราะห์ชาวเขา โครงการนี้จัดตั้งขึ้น
เมื่อปี พ.ศ. 2512 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ม.จ. กฤษ เกษ รัชนี พระสหาย
เป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการและประสานงานกับอาสาสมัครจากหน่วยงานต่าง ๆ อาทิ เช่น
ตำรวจตระเวนชายแดน กรมกสิกรรม กรมการข้าว กรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมการ-
สัตว์ทหารบก กรมส่งเสริมการเกษตร กรมการแพทย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ วิทยาลัยเกษตรกรรมแม่โจ้ และกรมประชาสัมพันธ์ โดยมี
วัตถุประสงค์ 6 ประการ คือ

1.1 เพื่อช่วยชาวเขาให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เพื่อความมั่นคงทาง
เศรษฐกิจของประเทศ

1.2 เพื่อให้ชาวเขาหยุดยั้งการทำลายป่า อนุรักษ์สัตว์ป่า

1.3 เพื่อให้ชาวเขาปลูกพืชอื่นแทนฝิ่น

- 1.4 เพื่อความมั่นคงของรัฐบาล
- 1.5 เพื่อให้ชาวเขามีพลานามัยสมบูรณ์
- 1.6 เพื่อให้ชาวเขาสามารถช่วยตัวเองได้

ในการที่จะให้บรรลุผลสำเร็จดังจุดประสงค์นี้ ไททรงวางหลักการดำเนินการไว้กว้าง ๆ 3 ประการ คือ การพัฒนาทางเศรษฐกิจ การพัฒนาทางเกษตร และการพัฒนาทางอนามัย

ในด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจนั้น ไทจัดรวมกลุ่มชาวเขาเป็นรูปสหกรณ์ท้องถิ่น ช่วยเหลือในด้านการขายผลิตภัณฑ์ให้ได้รับราคายุติธรรม สนับสนุนเงินทุนในการจัดตั้งร้านค้าในหมู่บ้าน ศึกษาศาสนาวิชาให้ชาวเขา ก่อโรงงานทำเครื่องกระป๋อง ที่บ้านยาง อ.ฝาง จ. เชียงใหม่ เมื่อปี 2515 เพื่อป้องกันปัญหาผลิตภัณฑ์ล้นตลาด

ในด้านการเกษตร ไทส่งเสริมให้ชาวเขาปลูกไม้ผลเมืองหนาวที่มีราคาสามารถเป็นพืชเงินแทนดินได้ เช่น แอปเปิล แพร์ ท้อ เกาลัด พลับ พรุน และถั่วชนิดต่าง ๆ ทรงซื้อที่ดินบนคอกอปปุ อ.หางดง จ. เชียงใหม่ ให้ชื่อว่า "สวนสองแสน" และที่บ้านคุ่ม คอยอ่างขาง อ.ฝาง จ. เชียงใหม่ ชื่อว่า "สวนพันห้า" ใช้เป็นที่ทดลองไม้ผลเมืองหนาวด้วย นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้มีการเลี้ยงแกะ วัว เนื้อ ไก่ หมู เพื่อขายเป็นรายได้ และเพิ่มโปรตีน โครงการที่กำลังได้รับความสนใจอีกอันหนึ่งคือ โครงการเลี้ยงไหม ไทจัดให้ชาวเขาได้รับการอบรมการเลี้ยงไหมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในด้านการอนามัย ไททรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งหน่วยแพทย์อาสาสมัครขึ้นโดยรวบรวมแพทย์พยาบาลจากโรงพยาบาลต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร และในจังหวัดในภาคเหนือ ให้ออกทำการรักษาพยาบาลตามหมู่บ้าน

นอกจากการดำเนินการตามโครงการทั้ง 3 ตามที่ไทกล่าวมาแล้ว ยังได้จัดตั้งโครงการนิสิตและนักศึกษาอาสาสมัครขึ้นเพื่อช่วยสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ เช่น ในปี 2514 ได้มีนิสิตนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ จำนวน 100 คน ออกให้คำแนะนำการปราบหนู ร่วมกับเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร ไททำการปราบหนูที่กินคนชาวในท้องที่อำเภอแม่สะเรียง จ. แม่ฮ่องสอน

ในการที่ได้รังก้าวพระบรมราชานุเคราะห์ หรือโครงการในหลวงนี้ ได้เข้าช่วยเหลือชาวเขาในหมู่บ้านจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย และน่าน เป็นจำนวนประมาณ 30 กว่าหมู่บ้านนั้น กรมประชาสงเคราะห์ได้จัดเจ้าหน้าที่เขาสมทบเป็นจำนวน 9 คน ประจำอยู่ในหมู่บ้าน 9 หมู่บ้าน ในจังหวัดเชียงใหม่ และเชียงราย

2. โครงการปราบปรามยาเสพติดให้โทษ ไทย - สหประชาชาติ
โครงการนี้เป็นโครงการร่วมระหว่างไทยกับสหประชาชาติ โดยที่ประเทศไทยเป็นภาคีสันติสัญญาว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ ปี 1961 ซึ่งมีข้อผูกพันในการที่จะต้องปฏิบัติตามมติของสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ เรียกร้องให้รัฐบาลที่เกี่ยวข้องจัดทำโครงการเพื่อหาทางกำจัดผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษให้หมดสิ้นไป

ดังนั้น ในวันที่ 7 ธันวาคม 2514 ได้มีการลงนามร่วมกันระหว่างองค์การสหประชาชาติและประธานคณะกรรมการปราบปรามยาเสพติดให้โทษของไทย ในฐานะผู้แทนรัฐบาลไทย ในการร่วมกันปราบปรามยาเสพติด โดยสหประชาชาติจะให้ความช่วยเหลือตามโครงการ 4 ประการ

1. โครงการส่งเสริมอาชีพการ เกษตรแทนการปลูกฝิ่น
2. โครงการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด
3. โครงการป้องกันและปราบปรามการค้าลักลอบค้ายาเสพติด
4. โครงการให้การศึกษแก่ประชาชนทางคานยาเสพติด

สำหรับโครงการที่ 1 และ 2 นั้น กรมประชาสงเคราะห์ได้ให้ความร่วมมือประสานงานใกล้ชิด กล่าวคือ ในด้านการส่งเสริมการ เกษตรแทนการปลูกฝิ่นนั้น กรมประชาสงเคราะห์ได้ให้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ด้านการ เกษตรไปช่วยเหลือโครงการรวม 13 คน เจ้าหน้าที่เหล่านี้กระจายกันอยู่ตามหมู่บ้านทดลองซึ่งทางโครงการคัดเลือกไว้ 6 แห่ง ในแต่ละหมู่บ้านหลัก 6 แห่งนี้ มีหมู่บ้านบริวารแห่งละ 5 หมู่บ้าน รวมหมู่บ้านในโครงการส่งเสริมอาชีพการ เกษตรแทนการปลูกฝิ่นทั้งหมด 30 หมู่บ้าน

โครงการได้เปลี่ยนชื่อจาก โครงการส่งเสริมอาชีพการ เกษตร
มาเป็น "โครงการหลวงพัฒนาชาวเขา" ขณะนี้เจ้าหน้าที่ได้แนะนำให้ชาว เขาทดลอง
ปลูกงานพันธุ์ต่าง ๆ ชาวไร่ ถั่วเหลือง และละหุ่ง เป็นต้น

เกี่ยวกับความจำเป็นที่รักษาสุขภาพเสพคตินั้น ขณะนี้ได้เริ่มออกสำรวจ
พื้นที่เหมาะสมสำหรับจะสร้างสถานบำบัดรักษาสุขภาพเสพคตินั้นแล้ว กรมประชาสงเคราะห์
ได้เสนอให้ใช้ที่ในบริเวณศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน
เป็นเนื้อที่ประมาณ 50 ไร่ แล้ว ยังไม่ปรากฏแน่นอนว่าจะสร้างตรงที่ใด เพราะจะต้อง
พิจารณาในหลาย ๆ ด้าน ทั้งในการศึกษาค้นคว้า และแหล่งน้ำกินน้ำใช้สำหรับชุมชนย่อย ๆ
ซึ่งจะเกิดขึ้นจากการตั้งสถานพยาบาลนั้น

ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาซึ่งได้ตั้งขึ้น 9 แห่ง ในจังหวัด
แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ เชียงราย ตาก น่าน กำแพงเพชร ลำปาง เพชรบูรณ์
และกาญจนบุรี นั้น ขณะนี้มีหน่วยเคลื่อนที่ออกปฏิบัติงาน 87 หน่วย ซึ่งตามโครงการนี้
จะต้องมีหน่วยเคลื่อนที่ 200 หน่วย เพื่อปฏิบัติงานกับชาวเขา 3,000 หมู่บ้าน ในท้องที่
20 จังหวัด 85 อำเภอ

3. ศูนย์วิจัยชาวเขา

เพื่อให้งานสงเคราะห์ชาวเขาได้ผลดียิ่งขึ้น จึงมีความจำเป็นอย่าง
รีบด่วนที่เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายจะต้องเข้าใจถึงสภาพความเป็นอยู่ ระบบเศรษฐกิจ ภาษา
และวัฒนธรรมทั่วไปของชาวเขา ตลอดจนภาวะการเกษตรบนเขา สภาพดินฟ้า
อากาศซึ่งมีอิทธิพลต่อพืชไร่ วิธีการในทางเกษตรกรรม ขนาดของพื้นที่ไร่ทำกิน ทั้งนี้
เพื่อนำผลที่ได้มาประกอบการพิจารณาวางแผนดำเนินงานใหม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่
รัฐบาลได้วางไว้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้กล่าวว่

"ประสบการณ์เท่าที่เป็นมาจากโครงการพัฒนาต่าง ๆ นั้น แสดง
ให้เห็นว่า จำเป็นอย่างยิ่งที่ทางการจะต้องพยายามเข้าใจวัฒนธรรมและภาษาของชาวเขา

ให้ได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้น ยังจะต้องรู้ถึงภาวะการ เกษตรบนเขาในปัจจุบัน คือ
 ต้องรู้ทั้งสภาพของดินและอากาศ ซึ่งมีอิทธิพลต่อพืชไร่ กับจะต้องรู้ถึงวิธีการกลีกรรม
 ของชาวเขา ตลอดจนขนาดพื้นที่ซึ่งเขาใช้อยู่ควย หากจะส่งเสริมการพัฒนาให้ไคผล
 อย่างจริง ๆ แลว จะต้องนำขอสาระคังกล่าวมาศีกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ มีไช้ไช้แค
 การ เคาหรือการสัง เกตอย่างฉิวเฉินเท่านั้น ¹² ฉะนั้น เพื่อให้เข้าใจถึงภาษา วัฒนธรรม
 และ เศรษฐกิจของชาวเขา คณะรัฐมนตรีจึงไคมีมติให้จัดตั้งศูนย์วิจัยชาวเขาขึ้นที่จังหวัด
 เชียงใหม่ เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2507 ¹³ เพื่อทำการคนควาวิจัยเกี่ยวกับชาวเขา
 เผาต่าง ๆ แลวนำผลมาใช้ในการวางนโยบาย โครงการและการค้ำเนินงานพัฒนา
 และสงเคราะห์ชาวเขาให้ไคผลคดียิ่งขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล

วัตถุประสงค์

การจัดตั้งศูนย์วิจัยชาวเขาเป็นการค้ำเนินงานที่มีวัตถุประสงค์สำคัญคังนี้ ¹⁴

1. เพื่อเป็นแหล่งกลางในการทำการคนควาวิจัยชาวเขาเผาต่าง ๆ ทาง
 ภาคเหนือเพื่อเป็นประโยชน์แก่รัฐบาลในการพิจารณาค้ำเนินการ เกี่ยวกับชาวเขา
2. เพื่อเป็นแหล่งกลางในการรวบรวมหนังสือ เอกสาร ภาพ ฟิล์ม วัตถุพยาน
 หลักฐานและสิ่งของต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับชาวเขาทั้งที่อยู่ในประเทศไทยและที่อยู่อาศัยในประเทศ
 ต่าง ๆ ทางเอเซีย

¹² ประภาส จารุเสถียร (พลเอก) : เรื่องเดิม, หน้า 14

¹³ กรมประชาสงเคราะห์, การสงเคราะห์ชาวเขาในประเทศไทย (โรงพิมพ์สถาน-
 สงเคราะห์หญิงปากเกร็ด : 2514) หน้า 25

¹⁴ คณะกรรมการสงเคราะห์ชาวเขา, การพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา พิมพ์ค้ำเนา
 2506 หน้า 13

3. เพื่อเป็นแหล่งกลางในการร่วมมือสนับสนุนและประสานงานกับสถาบันทางการศึกษาและสถาบันการค้นคว้าทั้งในและนอกประเทศที่จะเข้ามาทำการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับชาวเขา

4. เพื่อเป็นแหล่งกลางในการประชุมปรึกษาหารือทางเทคนิคระหว่างเจ้าหน้าที่จากหน่วยราชการและหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับชาวเขา

การดำเนินงาน

เพื่อใ้บรรลุถึงจุดประสงค์ดังกล่าวข้างต้น กรมประชาสงเคราะห์ได้ติดต่อขอความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ ตลอดจนรัฐบาลของประเทศต่าง ๆ ให้ช่วยจัดส่งผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยสาขาต่าง ๆ ทั้งทางด้านมานุษยวิทยา ภาษา โบราณคดี การศึกษา การอนามัย การอาชีพ เพื่อเป็นที่ปรึกษาในงานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับชาวเขา ในกรณีนี้ ได้รับความร่วมมือจากรัฐบาลออสเตรเลีย โดยผ่านองค์การสนธิสัญญาป้องกันร่วมกันแห่งเอเชียอาคเนย์ (สปอ.) จัดส่ง ดร. วิลเลียม อาร์ เกดเคส ศาสตราจารย์วิชามานุษยวิทยาประจำมหาวิทยาลัยซิดนีย์ ออสเตรเลีย มาเป็นที่ปรึกษาคนแรกในการจัดตั้งศูนย์วิจัยชาวเขา เมื่อปี 2507 โดยรัฐบาลไทยได้รับความร่วมมือด้วยดีจากรัฐบาลออสเตรเลีย ผ่านองค์การ สปอ.

นักวิจัยชาวต่างประเทศและนักวิจัยชาวไทยได้ร่วมกันดำเนินการศึกษาและวิจัยในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. ศึกษาเกี่ยวกับชนบทกรรมนิยมประเพณี ศาสนา วัฒนธรรม การดำรงชีพ ความเชื่อ ประวัติความเป็นมาของชาวเขาเผ่าใหญ่ ๆ 6 เผ่า ได้แก่ แมว เย้า อีกอ ลีซอ มูเซอ และกะเหรี่ยง
2. ศึกษาภาษาชาวเขาทั้ง 6 เผ่า
3. ศึกษาคนควาและวิจัยเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของชาวเขา เพื่อให้ได้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสาเหตุของโรคภัยไข้เจ็บในหมู่บ้านชาวเขา วิธีการรักษาโรคของชาวเขา เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นหลักในการพิจารณาวางแผนด้านสุขภาพอนามัยชาวเขา เพื่อให้ชาวเขาปราศจากโรคภัยไข้เจ็บเบียดเบียน และเลิกการอพยพทั้งหมู่บ้านเพื่อหนีโรคภัยไข้เจ็บต่อไป

ตารางที่ ๑
 อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยชาวเขา

ลำดับที่	ตำแหน่งข้าราชการ	จำนวนอัตรา
๑	หัวหน้าศูนย์เอก	๑
๒	นักวิจัยโท - เอก	๑
๓	นักวิจัยโท	๒
๔	พนักงานประชาสงเคราะห์โท	๑
๕	นักวิจัยตรี - โท	๒
๖	บรรณารักษ์ตรี - โท	๑
๗	ภัณฑารักษ์ตรี - โท	๑
๘	พนักงานประชาสงเคราะห์ตรี - โท	๒
๙	ช่างศิลป์ตรี	๑
๑๐	ประจำแผนก	๑
๑๑	พนักงานบัญชีจัตวา	๑
๑๒	พนักงานพิมพ์ดีดจัตวา	๒
๑๓	เสนาี่ยมพนักงาน	๔
	รวม	<u>๒๔</u>
ลำดับที่	ตำแหน่งลูกจ้าง	จำนวนอัตรา
๑	ช่างภาพ	๒
๒	ล่ามชาวเขา	๒
๓	พนักงานขับรถ	๔
๔	นักการภารโรง	๒
๕	คนยาม	๒
	รวม	<u>๑๒</u>

4. ศึกษาคุณค่าในด้านเภสัชกรรม เขา เช่น ในเรื่องกิน น้ำ และอยู่
สำหรับพืชต่าง ๆ

นอกจากนี้ ศูนย์วิจัยชาวเขายังได้จัดทำห้องสมุด พิพิธภัณฑ
หมู่บ้านชาวเขา เพื่อเป็นศูนย์รวมทางวิชาการด้านชาวเขาขึ้น เพื่อให้บริการแก่ผู้สนใจ
คนควา และเพื่อให้การรวบรวมข้อมูลด้านชาวเขาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้จัด
ใหม่โครงการข้อมูลชาวเขาขึ้น (The Tribal Data Project) โดยได้รับความอุปถัมภ์
ร่วมกันระหว่างศูนย์วิจัยชาวเขา และพัฒนาทางทหารระหว่างไทย - อเมริกัน (Thai -
U.S. Military Research and Development Center) และ Advance Research
and Development (MRDC/ARPA) ได้จัดทำทำเนียบหมู่บ้านชาวเขาในจังหวัด
ทางภาคเหนือขึ้น

การดำเนินงานของศูนย์วิจัยชาวเขานั้น สามารถสรุปบทบาทหน้าที่ที่
มาได้ 3 ประการ คือ

1. การค้นคว้าวิจัยทางสังคมศาสตร์ เกี่ยวกับชาวเขา
2. การรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลและผลการค้นคว้าวิจัย
3. การให้ขอปรึกษาหารือ คำแนะนำ และความรู้เกี่ยวกับชาวเขา

ผลการปฏิบัติงานของศูนย์วิจัยชาวเขา

1. ด้านการสำรวจและค้นคว้าวิจัย

1.1 ร่วมกับนักมานุษยวิทยาต่างประเทศ ทำการค้นคว้าวิจัยทาง
ด้านสังคม เศรษฐกิจ และมานุษยวิทยาชาวเขาเผ่าแม้ว เย้า มูเซอ(แดง) กะเหรี่ยง
(โปว)

1.2 ร่วมกับนักมานุษยวิทยาต่างประเทศ ทำการศึกษาคุณค่าทาง
ด้านสังคม - การแพทย์ ของชาวเขาเผ่าลีซอ

1.3 ทำการศึกษาคนควาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางสังคมว่าด้วยข้อห้าม
 ขอนิยมของชาวเขาเผ่าแม้ว อีโก้ เย้า และลีซอ เพื่อใช้เป็นคู่มือในการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่
 ฝ่ายพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา

1.4 ทำการสำรวจความต้องการทางเศรษฐกิจและสังคมในอาณา
 บริเวณศูนย์อพยพชาวเขานานปากกลาง อำเภอปัว จังหวัดน่าน

1.5 ทำการศึกษาติดตามผลการรักษาชาวเขาเสฟเผ่นคิด ของหน่วยแพทย์
 เคลื่อนที่ ของโรงพยาบาลรัตนารักษ์

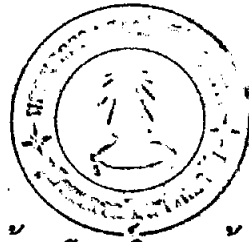
1.6 ทำการศึกษาประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะเจ้าหน้าที่พัฒนา
 และสงเคราะห์ชาวเขา หน่วยเคลื่อนที่ของกรมประชาสงเคราะห์ และได้ให้ขอเสนอแนะ
 ให้จัดหน่วยเคลื่อนที่ที่สร้างความสัมพันธ์ชาวเขา (Contact team) ขึ้น เพื่อติดต่อกับ
 ชาวเขาให้ทั่วถึงยิ่งขึ้น

1.7 ทำการสำรวจภาวะทางสังคม - เศรษฐกิจของชาวเขาที่อาศัย
 อยู่ในบริเวณอุทยานแห่งชาติ คอยอินทนนท์ เพื่อสนองพระราชประสงค์

1.8 ร่วมกับกรมพัฒนาที่ดิน ทำการสำรวจสมรรถนะของที่ดินในพื้นที่
 สูง 5 แห่ง ในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน และตาก แล้วจัดทำโครงการ
 ขอเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาชาวเขา เป็นเขตพื้นที่ โดยให้คำนึงถึงการใช้อยู่อาศัย
 (Land-use) ให้สอดคล้องกับความลาดชัน เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรดิน น้ำ ป่าไม้ และดิน
 พืชพรรณ ๆ ไปกับการพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา

1.9 ทำการทดลองการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land-use) ในหมู่บ้าน
 ชาวเขา (หมู่บ้านแม้วนาปุจ้อม) อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้ชาวเขารู้จัก
 การเพาะปลูกเป็นหลักแหล่ง ด้วยวิธีแนะนำส่งเสริมให้ทำนาขั้นบันไดในที่ลาดชันน้อย
 เพื่อปลูกข้าวยังชีพ และใช้พื้นที่ลาดชันระหว่าง 20 - 40 องศา ซึ่งเป็นไร่เกาของ
 ชาวเขา ปลูกชาและกาแฟ เพื่อเป็นแหล่งรายได้ถาวรต่อไป

1.10 ร่วมกับรัฐบาลออสเตรเลีย (มหาวิทยาลัยซิดนีย์) ทำการค้นควา
 ทดลองเพื่อศึกษาหาวิธีฟื้นฟูทุ่งหญ้าชพพืช (หญ้าคา) ซึ่งเกิดจากการทำไร่เลื่อนลอยของ

ชาวเขา เพื่อที่จะปรับปรุงให้สามารถใช้ประโยชน์ในทางด้านการกิจกรรมและการป่าไม้ต่อไปได้ (ขณะนี้เป็นการค้นคว้าปีที่ 2 ในระยะ 5 ปีของโครงการ)

1.11 ทำการสำรวจและปักธง เพื่อแบ่งพื้นที่ของโครงการพัฒนาเป็นเขตพื้นที่ ห้วยแม่แสดป อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย และหมู่บ้านเชอสมปอย อำเภอเมือง จังหวัดตาก เพื่อพัฒนาเป็นร้านค้าสินค้า และที่สำหรับปลูกไม้ยืนต้น เพื่อให้ชุมชนชาวเขาในแหล่งชุมชนแม่แสดปอยู่ประจำที่ และประกอบการ เกษตรแบบถาวรต่อไป

2. งานรวมขอมูลชาวเขา

2.1 รวบรวมขอมูลเกี่ยวกับประชากร จำนวนครัวเรือน และที่ตั้งของหมู่บ้านชาวเขา แล้วจัดพิมพ์เป็นหนังสือทำเนียบหมู่บ้านชาวเขา จำนวน 15 จังหวัด คือ เชียงใหม่ เชียงราย น่าน แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน แพร่ เพชรบูรณ์ พิษณุโลก กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ อุทัยธานี และสุพรรณบุรี

2.2 ค้นหาจุดพิภคที่ตั้งหมู่บ้านชาวเขา แล้วนำไปลงแผนที่มาตราส่วน

1 : 50,000

3. งานพิพิธภัณฑ์ชาวเขา

ได้จัดพิพิธภัณฑ์ชาวเขาขึ้น 2 แบบ คือ พิพิธภัณฑ์ในสำนักงาน (in-doors museum) ซึ่งได้เก็บรวบรวมและจัดแสดงวัตถุหลักฐานด้านวัฒนธรรมชาวเขาไว้ จำนวน 200 ชิ้น และพิพิธภัณฑ์หมู่บ้านชาวเขา (out-doors museum) ซึ่งได้ปลูกสร้างแบบบ้านชาวเขานาคของจริงไว้ให้ประชาชนเยี่ยมชม

4. งานห้องสมุด

4.1 จัดทำและรวบรวมหนังสือและเอกสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ประเทศ ไว้สำหรับคนควาอ้างอิง ประมาณ 5,000 ฉบับ

4.2 ติดต่อแลกเปลี่ยนเอกสารและรายงานกับสถาบันการศึกษาและห้องสมุดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งสมัครมาเป็นสมาชิกขอแลกเปลี่ยนหนังสือและเอกสารรายงานกับศูนย์วิจัยชาวเขา จำนวน 99 แห่ง

5. งานถ่ายภาพและจัดงานแสดง

- 5.1 ร่วมกับ คร. วิไลเดียม อาร เกดเคส แห่งคณะมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยชินัย ถ่ายทำภาพยนตร์ แสดงชีวิตในรอบหนึ่งปีของชาว เขาเผ่าแมว 1 เรื่อง
- 5.2 ถ่ายภาพชีวิตชาวเขา และล้างขยายภาพ ชาว - คำ โคนมี ห้องมืด (Photographic Darkroom) ของตนเอง
- 5.3 จัดแสดงนิทรรศการภาพถ่ายชาวเขาที่จังหวัด เชียงใหม่ 1 ครั้ง
- 5.4 จัดแสดงผลงานเกี่ยวกับการศึกษาชาวเขาในงานอุทยาน เชียงใหม่ 1 ครั้ง
- 5.5 ให้ความร่วมมือในงานนิทรรศการ เกี่ยวกับชาวเขาแก่คณบดี นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 3 ครั้ง

6. งานจัดทำเอกสารเผยแพร่

- 6.1 จัดทำหนังสือทำเนียบนักวิจัย และโครงการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (โดยเฉพาะเกี่ยวกับชาวเขา) ในภาคเหนือ เพื่อเผยแพร่ 2 ฉบับ (ภาษาอังกฤษ)
- 6.2 จัดทำวารสารศูนย์วิจัยชาวเขา 3 ฉบับ

7. งานการให้คำบรรยายและการฝึกอบรม

- 7.1 จัดวิทยากรไปให้ความรู้เกี่ยวกับชาวเขาแก่การฝึกอบรมของหน่วยราชการต่าง ๆ ไม่ต่ำกว่า 25 หลักสูตร
- 7.2 บรรยายสรุปขอราชการศูนย์วิจัยชาวเขาแก่คณะเจ้าหน้าที่ไทย และชาวต่างประเทศ ไม่ต่ำกว่า 50 ครั้ง

8. งานมีส่วนร่วมในการประชุมสัมมนา

- 8.1 จัดประชุมทางวิชาการ เกี่ยวกับชาวเขาที่ศูนย์วิจัยชาวเขา 1 ครั้ง
- 8.2 มีส่วนร่วมในการประชุมสัมมนาวาดูภัยไร้เดือนลอย ซึ่งจัด โดยกรมพัฒนาที่ดิน ในความสนับสนุนของมูลนิธิฟอร์ด

8.3 มีส่วนร่วมในการสัมมนาจัดทำแบบเรียนสำหรับเด็กชาวเขา
ซึ่งจัดโดยกองวิชาการ กรมสามัญศึกษา 3 ครั้ง

9. ด้านการให้ความเห็นประกอบใบสมัครของชาวต่างประเทศที่เข้ามา
ทำการวิจัยเกี่ยวกับชาวเขา

พิจารณาให้ความเห็นแก่สำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ ซึ่งติดต่อกับ
กรมประชาสงเคราะห์ จำนวน 25 ราย

10. ด้านให้การต้อนรับและชี้แจงกิจการแก่ผู้เยี่ยมชมกิจการ

ได้ให้การต้อนรับและชี้แจงกิจการแก่ผู้เยี่ยมชมกิจการทั้งชาวไทย
และชาวต่างประเทศ ประมาณ 7,125 ราย ซึ่งในจำนวนนี้มีบุคคลสำคัญของต่างประเทศ
เช่น ประธานาธิบดีแห่งประเทศออสเตรเลีย สมเด็จพระเจ้าชาลส์และสมเด็จพระราชินี
แห่งอิหร่าน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงชนกลุ่มน้อยแห่งสาธารณรัฐเวียดนามใต้ รอง-
นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐจีน และเอกอัครราชทูตหลายประเทศ

4. โครงการชาวเขาสัมพันธ์

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์ประสงค์เพื่อดำเนินการทางจิตวิทยา หมายถึงการ
เสริมสร้างความสัมพันธ์ทางจิตใจกับชาวเขา ให้ชาวเขามีความรู้สึก เป็นพวกเดียวกับ
คนไทย อันจะยังผลให้ชาวเขามีความจงรักภักดีต่อประเทศ เช่นเดียวกับคนไทยโดยทั่วไป
การดำเนินงานตามโครงการนี้แบ่งออกเป็น 4 ประการ คือ

1. การถวายความสะดวกแก่พระภิกษุสงฆ์ไทยขึ้นไปเผยแผ่พระพุทธศาสนา
แก่ชาวเขา

2. การนำชาวเขาชั้นนำในหมู่บ้านที่สำคัญ ๆ เดินทางมาชมกรุงเทพฯ
และสถานที่สำคัญ ๆ เพื่อให้เห็นความเจริญของบ้านเมือง

3. การสงเคราะห์ช่วยเหลือชาวเขาที่ตกดิ่งให้ได้รับการรักษาตัวดิ่ง
4. การอำนวยความสะดวกแก่นิสิต นักศึกษา อาสาสมัคร ขึ้นไปช่วย

พัฒนาชาวเขา

พระธรรมจาริก

พระภิกษุสงฆ์ที่ขึ้นไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่ชาวเขาในความอุปถัมภ์ของกรมประชาสงเคราะห์ เรียกว่า "คณะพระธรรมจาริก" โดยในแต่ละปีเจ้าคณะอำเภอและเจ้าคณะจังหวัดจะคัดเลือกพระภิกษุในจังหวัดต่าง ๆ ที่สมัครใจจะเสียดะขึ้นไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่ชาวเขา แล้วส่งรายชื่อและประวัติไปประธานคณะพระธรรมจาริก คือ พระธรรมกิตติโสภณ เจ้าอาวาสวัดเบญจมบพิตร และกรรมการฝ่ายฆราวาส อันเมื่อรับกิจกรรมประชาสงเคราะห์เป็นประธาน เป็นผู้พิจารณาคัดเลือกและกำหนดจำนวนตามความเหมาะสม พระภิกษุที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าคณะพระธรรมจาริกแล้วจะได้รับการอบรมวิธีปฏิบัติงานและความรู้ เกี่ยวกับชาวเขาที่วัดเบญจมบพิตรก่อนออกไปปฏิบัติงาน

นอกจากการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อให้ชาวเขามีสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจและการอบรมสั่งสอนศีลธรรมแก่ชาวเขานั้นเป็นการกิจแล้ว พระธรรมจาริกยังช่วยหน่วยเคลื่อนที่ในการสอนหนังสือ การรักษาพยาบาล และการสงเคราะห์ต่าง ๆ ด้วย

การถวายความสะดวกแก่คณะพระธรรมจาริกในการเดินทางขึ้นไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่ชาวเขาเผ่าแม้ว มูเซอ ดီးฮ่อ อีกอ เย้า และกะเหรี่ยงในท้องที่จังหวัดทางภาคเหนือ โดยกรมประชาสงเคราะห์นี้ ได้กระทำตั้งแต่ปี 2508 เป็นต้นมา โดยแบ่งออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5 รูป ใช้ระยะเวลาประมาณ 4 เดือน โดยเริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม - พฤษภาคม ของทุกปี จากผลของการดำเนินงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่ชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ดังกล่าว ปรากฏว่า

1. ทำให้ชาวเขาเผ่าต่าง ๆ เลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา
 รู้จักพระสงฆ์ รู้จักกราบไหว้พระ รู้จักทำบุญใส่บาตร และเข้าปฏิบัติตนเป็นพุทธมามกะ
 เป็นจำนวนมาก

2. ทำให้ชาวเขาเผ่าต่าง ๆ เลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนาขอเข้า
 บรรพชาและอุปสมบทในปี 2508 จำนวน 12 รูป
 ในปี 2509 จำนวน 18 รูป
 ในปี 2510 จำนวน 46 รูป
 ในปี 2511 จำนวน 33 รูป
 ในปี 2512 จำนวน 16 รูป
 ในปี 2513 จำนวน 25 รูป
 ในปี 2514 จำนวน 17 รูป
 ในปี 2515 จำนวน 132 รูป
 ในปี 2516 จำนวน 126 รูป
 รวมทั้งสิ้น 525 รูป

การผูกสัมพันธ์ชาวเขาชนนำของหมู่บ้าน

เริ่มตั้งแต่ปี 2512 กรมประชาสงเคราะห์นำหัวหน้าหมู่บ้านและบุคคล
 สำคัญ ๆ ในหมู่บ้าน ไปชมสถานที่สำคัญ ๆ เช่น กรุงเทพมหานคร เพื่อให้ชาวเขามี
 ความรู้เกี่ยวกับเมืองไทยอย่างกว้างขวางขึ้น นอกจากนี้ กรมประชาสงเคราะห์ยังให้
 จัดการอบรมหัวหน้าหมู่บ้านและบุคคลสำคัญ ๆ ในหมู่บ้านให้มีความรู้เรื่อง เมืองไทยและ
 หน้าที่พลเมืองดี การอบรมนี้ทั้งการบรรยายในชั้นเรียน และงานนอกสถานที่ ซึ่งทำให้
 ชาวเขาสามารถนำเอาความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปแนะนำชักจูงให้ลูกบ้านมีความรัก
 และพอใจในแผ่นดินที่ตนอาศัยอยู่ ให้ความร่วมมือและเคารพเชื่อฟังเจ้าหน้าที่ของบ้านเมือง
 ดียิ่งขึ้น

กรมประชาสงเคราะห์ได้จัดอบรมและนำชาวเขาเดินทางมาชมกรุงเทพมหานครแล้ว 12 ครั้ง จำนวนชาวเขา 812 คน

การสงเคราะห์โรคคอตีบ

แม้ว่าการผลิตการค้ำและการเสฟนเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย แต่ชาวเขาที่อยู่ไกลหูไกลตาเจ้าหน้าที่ ก็ยังคงกระทำอยู่ ซึ่งรัฐบาลไม่อาจดำเนินการขจัดโรคคอตีบเป็นสินค้าที่หารายได้ให้กับชาวเขา มีบทบาทในทางสังคมของชาวเขาบางเผ่าเป็นอย่างมาก ตัวอย่างเช่นชาวเขาเผ่าแม้วถือว่าปริมาณคอตีบที่ผลิตได้ยิ่งมากเท่าใด ย่อมแสดงถึงความมั่นคงของเขามากเท่านั้น เมื่อผลิตได้มากฝ่ายชายอาจนำไปซื้อภรรยา ยิ่งฐานะดีก็มีภรรยาหลาย ๆ คนได้ การกำจัดคอตีบในสังคมชาวเขาเผ่าแม้วอาจต้องทำการปรับปรุงระบบสังคมของเขาใหม่

รัฐบาลได้จัดตั้งโรงพยาบาลรัฐญารักษ์ขึ้นที่จังหวัดพุมธานี เพื่อเป็นสถานบำบัดรักษาผู้เสฟนคอตีบโดยเฉพาะ สำหรับชาวเขาที่เสฟนคอตีบกรมประชาสงเคราะห์ได้ช่วยเหลือในเรื่องค่าใช้จ่ายในการนำมารักษาที่โรงพยาบาลโดยไม่คิดมูลค่าจากชาวเขา การนำชาวเขามารักษาตัวคอตีบนี้ได้กระทำติดต่อกันมาทุกปีตั้งแต่ปี 2508 รวมชาวเขาที่มารักษามามีจำนวน 697 คน การบำบัดรักษานี้ใช้เวลาอย่างน้อยครั้งละ 1 เดือน นอกจากนี้กรมประชาสงเคราะห์ โดยความร่วมมือของโรงพยาบาลรัฐญารักษ์ ยังได้จัดส่งหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ออกเดินทางไปปฏิบัติงานให้การบำบัดรักษาผู้เสฟนคอตีบในเขตศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาจังหวัดต่าง ๆ

การให้บริการบำบัดรักษาแก่ชาวเขาผู้เสฟนคอตีบนั้น การดำเนินงานนี้ นอกจากเหตุผลในด้านมนุษยธรรมแล้ว ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ของชาวเขา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านสุขภาพอนามัยด้วย

จากการติดตามผลการบำบัดรักษาชาวเขาผู้เสฟนคอตีบของกรมประชาสงเคราะห์ ปรากฏว่าชาวเขาที่ได้รับการบำบัดรักษาแล้วสามารถถอดคอตีบได้มีจำนวนเล็กน้อยเท่านั้น

อาสาสมัคร

การดำเนินการจัดนำอาสาสมัครขึ้นไปช่วยในการพัฒนาชาวเขานั้น ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 2508 ซึ่งได้แก่การให้ความสนับสนุนและส่งเสริมให้นักศึกษา ครูอาจารย์ ขึ้นไปช่วยสอนหนังสือแก่ชาวเขาตามหมู่บ้านชาวเขา เพื่อให้ชาวเขามีความรู้เกี่ยวกับเมืองไทย และนิสิตนักศึกษาอาสาสมัครเหล่านี้จะได้มีโอกาสเรียนรู้และมีความเข้าใจในชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเขาเผ่าต่าง ๆ อันเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างชาวเขากับชาวไทยในพื้นที่ภาคด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย